

Geert Lovink

Blogging, the nihilist impulse

"Den radikal kendes på sin rationelle dybde; i tabet af en rationel metode melder nihilismen sin ankomst. Den radikale er altid i besiddelse af en teori; nihilisten derimod sætter stemningen i dens sted."

Max Bense (1949)

Weblogs eller blogs er efterfølgeren til 90'ernes internethjemmeside og blander det private (online dagbogen) med det offentlige (PR–management af jeget). Ifølge de seneste undersøgelser på Blogherald er der omkring 100 millioner blogs¹ verden over, og det er næsten umuligt at generalisere deres "natur" og dele dem ind i rigtige genrer. Det vil jeg ikke desto mindre forsøge at gøre. Det er af stor strategisk betydning at udvikle kritiske kategorier inden for en blogging–teori, der medregner en specifik blanding af teknologi, interface design, software arkitektur og social networking.

I stedet for blot at undersøge bloggernes frigørende potentiale, eller fremhæve dens antikulturelle folkløse, betragter jeg bloggen som en del af en udfoldende "massificeringsproces" af dette stadigt nye medie. Internettet mistede efter år 2000 "forvandlingens illusion". Det efterladte tomrum gjorde plads til storstilede, sammenkædede samtaler gennem frit tilgængelig automatiseret software.

Den almindelige definition på bloggen er en løbende, kronologisk publikation af personlige tanker og weblinks, en blanding af hvad der sker i et menneskes liv på nettet og i verden uden for.² En blog gør det muligt og nemt at oprette nye sider: Tekst og billeder udføres i en online skabelon (sædvanligvis som en artikel med kategori, titel og brødtekst) og uploades herefter. Automatiserede skabeloner tager sig af at lægge artiklen ud på hjemmesiden, opretter en helt ny artikelside (et permalink), og tilføjer artiklen til de rigtige dato- og kategoribaserede arkiver. På grund af den signatur, forfatteren efterlader på det uploadede, lader bloggen os sortere i dato, kategori, forfatter og andre egenskaber. Normalt kan administratoren invitere og tilføje andre forfattere, hvis tilladelse og tilgængelighed nemt kan indhentes.³

Microsofts interne blogger Robert Scoble nævner fem ting, der har gjort bloggen så populær. Den første er "publiceringens lethed", den anden kalder han for "opdagelighed", den tredje er "samtaler over flere sider", den fjerde er "at permalinke" (hvormed man giver det indførte en unik og stabil URL), og den sidste er syndikering (gengivelse af indholdet andetsteds).⁴ Lyndon fra Flockblogs side giver et par tip til hvordan man skriver en blog, og viser hvordan idéer, følelser og oplevelser bliver presset ind i nyhedsformatet, og

hvor dominerende PowerPoint er blevet: "Gør dine holdninger bemærkede, link som en sindssyg, skriv mindre, 250 ord er nok, skriv fængende overskrifter, skriv lidenskabeligt, inkluder punktopstilling, rediger din artikel, gør den let at overskue, vær konsekvent i din stil, fyld artiklen med nøgleord".⁵ Hvor e-mailkulturen er et ekko af en postkultur, hvor man skriver breve og ind mellem essays, er den ideelle blog defineret ved smarte PR teknikker.

En internetservice som bloggen kan ikke adskilles fra det output, den genererer. Den politik og æstetik, der er defineret af de allerførste brugere, vil kendetegne mediet i årtier fremover. Bloggen dukkede op i slutningen af 90'erne i skyggen af dot-com-mani'en.⁶ Blogkulturen var ikke udviklet nok til at blive kontrolleret af risikovillig kapital og dennes hysteriske bevis-dit-værd-eller-dø mentalitet. Bloggen dukkede i første omgang op som flygtige samtaler, der ikke så nemt kunne kommerialiseres. Ved at bygge en afslappet parallelverden blev det muligt for bloggerne at forme de krystaller (et udtryk udviklet af Elias Canetti), som millioner af blogs voksede frem af, og som omkring 2003 nåede en størrelsesorden, der gjorde dem selvopretholdende.

Det utydelige medie

I perioden efter 11. september lukkede blogging hullet mellem internettet og samfundet. Hvor dot-com-jakkesættene drømte om et sammenrend af forbrugere, der ville løbe deres e-handel portaler over ende, var bloggen den egentlige katalysator, der realiserede nettets verdensomspændende demokratisering. I den forstand, at "demokratisering" betyder "engagerede borgere" og underforstået betyder normalisering (som i dannelse af normer) og banalisering. Vi kan ikke adskille disse ting og kun nyde godt af de interessante dele. Ifølge Jean Baudrillard lever vi i et "univers af integreret virkelighed. Hvis der i fortiden fandtes en opadgående transcendens, så findes der i dag en nedadgående". Det er på en måde menneskets andet sydefald, som Heidegger taler om: "et fald ned i banaliteterne, men denne gang uden mulighed for forløsning".⁷ Hvis du ikke kan forholde dig til irrelevante oplysninger i stort omfang, så er bloggen ikke din kop te.

Motoren bag blogosfærens udvidelse er en bevægelse væk fra kode og over imod indhold. Der er ikke længere behov for tomt demodesign. Bloggen er ikke et forsøg eller et forslag. Den findes faktisk. Lige fra begyndelsen har blogkulturen været hjemsted for kreative og socialt tilfredse skabere. Jeg tøver med at sige journalister og akademikere, for på trods af, at mange har netop den professionelle baggrund, så vil det være forkert at lede efter bloggernes pionerer inden for de institutionelle rammer. Og alligevel var de ikke anti-institutionelle. Meget i lighed med 90'ernes cyberkultur har den første generation af bloggere farverige biografier. Dog er der ikke opstået en dominerende kultur, som de californiske technohippier, og hvis der er, vil den være svær at identificere. Blogging nærmer sig det, Adilkno engang beskrev som "vague media" (det utydelige medie).⁸ Det manglende fokus er ikke en fejltagelse, men derimod et centralt aktiv. Blogging opstod ikke ud af en bevægelse eller en event. Det er, om ikke andet, så en særlig softwareeffekt, grundlæggende baseret på automatiserede links og et ikke overvældende komplekst teknisk interface design område.

Der er en antagelse, der siger, at bloggen har et symbiotisk forhold til nyhedsindustrien. Denne tese er ikke ubestridt. Hypertekstforskere sporer bloggen tilbage til 1980'ernes hyperkort og til 1990'ernes bølge inden for online litteratur, hvor læserens centrale aktivitet består i at klikke sig fra det

ene dokument til det andet. Af en eller anden grund døde hypertextens understrøm ud, og det, der er tilbage, er en næsten indlysende lighed mellem bloggen og nyhedsindustrien.

Det ikke nemt at besvare spørgsmålet om, hvorvidt bloggen opererer inden for eller uden for medieindustriens rammer. At placere bloggen som medie inden for rammerne kunne opfattes opportunistisk, eller som et klogt træk. Der er også et "taktisk" aspekt. Bloggeren vil som journalist muligvis være beskyttet af betegnelsen i tilfælde af censur og undertrykkelse. Trods utallige forsøg på at fremstille bloggen som et alternativ til mainstream medierne, bliver de oftere og mere præcist beskrevet som "feedback kanaler". Det at overvåge (gatewhatching, Axle Bruns) mainstream mediernes produktion resulterer ikke nødvendigvis i fornuftige kommentarer, der bliver taget alvorligt. Inden for kategorien "ufølsom" finder vi alt lige fra hysterisk morsom til tosset, sorgmodig og syg. Det, som CNN, aviser og radiostationer verden over ikke har formået, nemlig at integrere åbne, interaktive beskeder fra deres brugere, det gør bloggen for dem. At blogge en nyhed betyder ikke, at bloggeren sidder og gennemanalyserer diskursen og omstændighederne eller baggrundstjekker fakta. At blogge betyder bare, at man hurtigt henleder læserens opmærksomhed på nyheden gennem et link og et par få sætninger, der forklarer, hvorfor bloggeren fandt lige netop den oplysning interessant, bemærkelsesværdig, eller hvorfor han eller hun er uenig i den.

En blog er ofte hastigt skrevet personlige overvejelser, formet omkring et link eller en hændelse. For det meste har bloggeren hverken tiden, evnerne eller de økonomiske midler til at foretage grundig research. Der findes kollektive researchblogs, der arbejder specifikt med et emne, men det er et fåtal. De almindelige blogs danner en tyk sky af "indtryk" rundt om et emne. Bloggen fortæller dig, om dit publikum er vågent og modtageligt. På den måde kan man også sige, at bloggen er de store mediers udliciterede, privatiserede testfacilitet, eller rettere enhedstest.⁹

Grænserne mellem mediefæren og blogsfæren er flydende. En detaljeret socialanalyse vil højst sandsynlig afsløre et gråt område af freelance medieskabere, der bevæger sig frem og tilbage over grænsen. Lige fra begyndelsen havde journalister, der arbejdede for de "gamle medier", blogs. Så hvordan forholder bloggen sig til uafhængig, opsøgende journalistik? Ved første øjekast ser de ud til at være i opposition til hinanden, eller potentielt supplerende praksisser. Hvor den opsøgende journalist arbejder i månedsvis, hvis ikke år, for at afsløre en historie, ligner bloggerne mere en hær af myrer, der bidrager til den "offentlige menings" store tue. Bloggerne kommer sjældent med nye oplysninger til en nyhedshistorie. De finder fejl ved produkter og huller i nyhedsrapporterne, men det er sjældent, at de gennemskuer spin, eller selv leverer gennemresearchede rapporter.

En opsøgende journalist fra Holland, Cecilie Landman, der også støtter de irakiske bloggeres Streamtime kampagne, kender begge verdener. "Journalister bliver nødt til at tjene til føden. De kan ikke bare lægge alt muligt online. Bloggerne er umiddelbart ligeglade med det, og det skaber en konflikt". Ifølge Landman ændrer blogging informationernes nuværende format. "Folk er ved at blive trætte af de givne formater; de opdaterer ikke hurtigt nok, det klistrer sig ikke længere fast til hukommelsens slikkepind. Det er som en sang, man har hørt alt for meget, eller en reklame; man hører den, man kan endda synge med, men ordene er uden betydning. Mainstream medierne er ved at forstå det. De bliver nødt til at lede efter nye formater for at tiltrække læsere (læs: annoncører)", og bloggen er kun et lille kapitel i denne transformationsproces.

En weblog er "en persons stemme" (Dave Winer). Der er i højere grad tale om en digital forlængelse af en mundtlig tradition end en ny skrivestil.¹⁰ Ved hjælp af blogging bliver nyheder omdannet fra forelæsning til samtale. Bloggen gengiver rygter og sladder, samtaler på caféer og barer, fra gaden og korridorerne. De beskriver "dagens hændelser" (Jay Rosen). Nutidens registrering af situationer har medført, at vi ikke længere bekymrer os over computere, der "læser" alle vores handlinger og udtalelser (lyd, billeder, tekst) og "skriver" dem i rækker af ettaller og nuller. I den forstand passer bloggen ind i en bredere trend, der består i, at alle vores bevægelser og aktiviteter bliver overvåget og gemt. I bloggens tilfælde overvåges man ikke af en usynlig og abstrakt autoritet, men det er bloggerne selv, der registrerer deres egen færden.¹¹

Den kyniske blogger

Bloggens boom kan ikke måles med de sene 90'eres dot-com-hysteri. Det økonomiske og politiske landskab er simpelthen for forandret. Det, der i denne sammenhæng fangede min interesse, var den ofte hørte bemærkning om, at bloggen er kynisk og nihilistisk. I stedet for blankt at afvise denne påstand foretog jeg en test, og kørte begge nøgleord gennem systemerne for at se, om der var tale om fasttømrede dyder inden for bloggens verden. I stedet for at portrættere bloggere som "en hær af David'er", som titlen på Instapunditblogger Glenn Reynolds' bog antyder,¹² ville det måske være klogere at undersøge brugernes teknomentalitet og ikke bare formode, at bloggerne er de nederste i fødekæden, på mission for at bekæmpe Goliat.

Historisk set vil det give mening at betragte "internet kynisme" som en reaktion på den kuller, der opstod omkring årtusindeskiftet. I januar 2001 skrev internetmagasinet Clickz: "Blandt investorer, forbrugere og medier er der en insiterende frygt for, at alt det, internettet så ud til at love, har udviklet sig til en stor, fed løgn, og at vi nu betaler for gårsdagens syndige overflod".¹³ I *My First Recession* fra 2003 kortlagde jeg følgerne af dot-com-hysteriet. Set i det lys er kynisme ikke andet end resterne af et kollapsede trossystem. En kold tyrker efter den bristede boble og globaliseringens i retrospekt optimistisk-uskyldige Clinton år (1993–2000), der findes legemliggjort i Hardt/Negri's imperium.

Det ville virke latterligt, hvis man kollektivt anklagede bloggerne for kynisme. Kynisme er i denne sammenhæng ikke et karaktertræk, men en teknosocial tilstand. Der kan ikke argumenteres for, at bloggere hovedsageligt er kyniske af natur eller overbevisning eller vulgære ekshibitionister, uden evne til at underdrive. Det, der er vigtigt at bemærke, er den tidsånd, som blogging som massefænomen opstod i. Netkynisme er en utilsigtet sideeffekt af bloggens software, koblet til en særlig del og et resultat af procedurer såsom login, link, rediger, opret, søg, læs, udfør, identificer og svar. Nogle ville endda betragte brugen af begrebet kynisme som et angreb på bloggen. Sådan må det nu engang være. Altså, der er ikke tale om en holdning eller en livsstil her. Netkynismen tror ikke længere på cyberkulturen som identitetsskaber med tilhørende dynamiske hallucinationer. Den består af ren oplysning som en postpolitisk betingelse og af tilståelser, som Michel Foucault beskriver den. Folk har lært, at frigørelse kræver, at de "siger sandheden", at de tilstår til nogen (en præst, en psykoanalytiker eller en weblog), og denne sandsigen vil sætte dem fri.¹⁴

På bloggen søges sandheden. Men det er en sandhed med modifikationer. Sandheden er blevet et amatørprojekt, ikke en absolut værdi bestemt af en

højere magt. For at variere den almene definition kunne man sige, at kynisme er den mindre rare måde at sige sandheden på.¹⁵ Internettet er ikke en religion eller en mission i sig selv. Nogle ender med at blive afhængige, men det kan afhjælpes som ethvert andet medicinsk problem. Tilstanden, der opstod efter dot-com-boblen og 11. september, lå på grænsen til "lidenskabelig konservatisme", men endte til sidst med at afvise de småborgerlig dot-com-moralister og deres dobbeltmoraliske snyd og bedrag og filfen med bøgerne, for at blive belønnet med fede lønsedler. Spørgsmålet er derfor: Hvor meget sandhed kan et medie holde til? Viden er sorg og "vidensamfundets" fortalere har endnu ikke overvejet dette.

Netkynismen er først og fremmest konkret i forhold til sig selv. Bloggen er en onlinevare med en klar udløbsdato. Spøkker Jones siger at "om fyre år, når internettet kolliderer i en gigantisk implosion af dumheder, vil jeg være i stand til at sige, 'jeg var der'". Det er blevet sagt, at internetkynismen har været udgangspunkt for sider som netslaves.com, der er helliget "skrækhistorier om at arbejde på nettet". Det er en lystavle for dem, der er blevet "brændt af den inkompetente, åndssvage planlægning og hysteriske organisering af de nye medieselskaber."¹⁶ Ekshibitionisme svarer til magt. At udsige, hvad man tænker og føler, er i de Sades ånd ikke kun en mulighed i den liberale forståelse af ordet valg, men en pligt, en umiddelbar impuls til at handle for at være en del af det derude og sammen med alle de andre. I en internetkontekst er det ikke det onde, som Rüdiger Safranski foreslog, men i stedet det trivielle, der udgør "frihedens drama". Som Baudrillard udtrykker det: "Alle vores værker er simulerede. Hvad er frihed? At vi kan vælge imellem at købe den ene eller den anden bil?"¹⁷ Og følger vi Baudrillards tankegang kunne vi sige, at bloggen er en gave til menneskeheden, som ingen har brug for. Det er det egentlige chok. Er der nogen, der har givet ordre på "bloggens udvikling"? Der er ikke mulighed for helt enkelt at ignorere bloggen og bare leve et helt almindeligt liv i stil med en "offentlig intellektuel" fra det 20. århundrede. Ligesom Michel Houellebecq er bloggeren fanget af sin indre modsætning i et land uden valg. London Times bemærkede, at Houellebecq skriver fra "undersiden af fremmedgørelsen. Hans sårede, mandlige helte er forsømt af deres forældre og overlever ved at frarøve sig selv enhver form for kærlighedsforhold; de projekterer deres egen kulde og ensomhed ud på verdenen". Bloggen er en perfekt flade til den slags projektioner.

Den italienske teoretiker Paulo Virno kommer med idéer til, hvordan vi kan anvende begrebet kynisme uden at virke nedsættende. Virno opfatter kynismen som forbundet med de "forskellige livsformers og sproglige spils kroniske ustabilitet". Som grundlæggende for samtidens kynisme ser Virno det faktum, at mænd og kvinder først og fremmest forholder sig til regler frem for fakta, og meget hurtigere end de forholder sig til konkrete hændelser. Virno siger: "Men det at forholde sig direkte til regler betyder også, at man genkender deres konventionalitet og grundløshed. Dermed synker man ikke længere ned i et forudbestemt 'spil', hvor man deltager af ren loyalitet. I stedet ser man et glimt af sig selv i de individuelle 'spil', der langt fra er seriøse og indlysende, og ikke er andet end et sted, hvor man opnår umiddelbar selvbekræftelse. En selvbekræftelse, der bliver mere brutal og arrogant, kort sagt kynisk, jo mere den, uden illusioner, men med fuldstændig øjeblikkelig loyalitet, trækker på de samme regler, der karakteriserer konventionalitet og omskiftelighed."¹⁸

Skyer af sladder

Hvordan er den kyniske fornuft forbundet med kritikken? Er kynisk mediekultur en kritisk praksis? Indtil videre har det ikke vist sig nyttigt at

fortolke bloggen som en ny form for litteraturkritik. Et sådant foretagende er dømt til at slå fejl. "Kritikkens krise" er blevet udråbt igen og igen, og blogkulturen har helt enkelt ignoreret denne blindgyde. Der er ikke brug for en Terry Eagleton-klon i de nye medier. Vi lever længe efter teoriernes forfald. Kritik er blevet en konservativ og bekræftende praksis hvormed kritikeren udfylder det tomrum, værditabet har efterladt, alt imens han fejrer det skuespil, der finder sted på markedet. Det ville være interessant at undersøge, hvorfor kritikken ikke selv er blevet populær og har tilsluttet sig de nye mediepraksisser som blogging, på samme måde som kulturstudier har populariseret alt undtagen teorien selv. Lad os nu ikke give den bloggende anden skylden for den postmoderne kritiks undergang. I stedet for konceptuel dybde får vi brede associationer, en hermeneutiske tilgang for folket til nyhederne.¹⁹ Millionernes beregnelige kommentarer kan gøres søgevenlige og for eksempel fremstilles som skyer af sladder, et kort over rygter. Om disse kort giver os nogen form for ny viden, er en anden sag. Det er nemt at se den øgede mængde kommentarer som et skridt tilbage i forhold til kritikkens klare autoritet. Snæversynetheden og provinsialismen har krævet sine ofre. Panikken over og besættelsen af kritikerens status har skabt et tomrum, der nu er fyldt med engagerede amatørbloggere. En ting er sikker: Bloggen er ikke fordummende.

Amatørleksika som Wikipedia beskriver kynikerne som "dem, der er tilbøjelige til at mistro den menneskelige oprigtighed, dydighed og uselvskhed: individer, der insisterer på, at det kun er egeninteresse, der motiverer menneskelig opførsel. En moderne kyniker har typisk kun foragt for de sociale normer, især de normer, der i højere grad har et rituelt formål frem for et praktisk. Han har tendens til at anse en væsentlig andel af de populære overbevisninger, konventionel etik og alment accepteret viden for irrelevant eller utidssvarende vrøvl". I et miljø af netværker bliver en sådan definition problematisk, idet den gengiver brugeren som et isoleret subjekt, i modsætning til grupper eller til samfundet som et hele. Netkynisme er ikke en nem indgang til stoffer eller noget andet ubehageligt. At tale om "ondskab" som en abstrakt størrelse er irrelevant i denne kontekst. Der er ingen umiddelbar fare. Alt er i orden. Det er ikke meningen at skabe en dialektisk situation. Der findes ikke andet end en følelse af stagnation midt i al bevægelsen. Vi kunne kalde det for "de åbne øjnes romantik". Ifølge Peter Sloterdijk er kynismen en "oplyst, falsk bevidsthed".²⁰ En kyniker, mener Sloterdijk, er en, der er del af en institution, eller en gruppe hvis eksistens og værdier ikke længere står for ham som absolutte, nødvendige og ubetingede, og som har det elendig på grund af sin viden, fordi han holder fast i nogle principper, han ikke længere tror på.

Kynikerens sidste mulighed er at tro på fornuften, som dog ikke kan levere en sikker baggrund for handling, og det i sig selv er også en grund til at have det elendig.²¹ Ifølge Sloterdijk er kynisme er alment problem. Spørgsmålet om, hvorvidt det er et universelt problem eller begrænset til de vestlige samfund, er for omfattende at tage fat på her, men det er ganske sikkert, at vi oplever det verden over i de koncentrerede videnssektorer.

Vi opererer i en postdekonstruktiv verden, hvor bloggen tilbyder os en uendelig strøm af bekendelser, et kosmos af mikromeninger, der forsøgsvis fortolker hændelser, der rækker langt ud over de velkendte kategorier fra det 20. århundrede. Den nihilistiske impuls opstår som en reaktion på de stigende kompleksitetsniveauer inden for relaterende emner. Det er ikke meget at sige, hvis alle hændelser kan forklares gennem postkolonialisme, samfundsanalyser og kønsforskning. Og dog opstår bloggen som en reaktion mod denne form for politisk analyse, der ikke længere har noget at sige.

Bloggen udtrykker personlig frygt, usikkerhed og desillusion, den er et angsttilfælde, der leder efter medsammensvorne. Det er sjældent, at vi finder lidenskaben (hvis vi ser bort fra det "at blogge" i sig selv). Bloggen afslører ofte tvivl og usikkerhed om, hvad man skal føle, tænke, tro og holde af. Den sammenligner forsigtigt magasiner og anmelder trafikskilte, natklubber og T-shirts. Denne stiliserede usikkerhed cirkler omkring den generelle formodning om, at bloggen skal være biografisk samtidig med, at den gengiver verden uden om. Bloggens følelsesmæssige omfang er meget større sammenlignet med andre medier på grund af dens informative atmosfære. At blande det offentlige med det private er grundlæggende. Bloggen leger med følelsesregisteret og skifter løbende mellem had og kedsomhed, lidenskabeligt engagement, seksuel forargelse og igen tilbage til hverdagens kedsomhed.

Bloggen er hverken et midlertidigt projekt eller et forsøg, men en tilstand hvis eksistens må anerkendes. "Vi blogger", som Kline og Bernstein siger. Det er i dag a priori. Den australske kulturteoretiker Justin Clemens forklarer: "Nihilismen er ikke bare endnu en epoke i forlængelse af en anden, den er den endelige form af en katastrofe, der skete for længe siden."²² For at oversætte dette til de nye mediers sprog kan man sige, at bloggen er vidne til og dokumenterer mainstream mediernes formindskede magt, men de har bevidst ikke erstattet mediernes ideologi med en anden. Brugere er trætte af topstyret kommunikation, men har ikke noget alternativ. "Der findes ikke en anden verden", kan læses som en reaktion på antiglobaliseringens slogan "en anden verden er mulig".

Er man fanget i bloggens daglige trædemølle, er netværket på en måde alternativet. Det vil ikke være korrekt, kun at bedømme bloggen ud fra sit indhold. Medieteorien har aldrig benyttet den metode, og må også i dette tilfælde afstå fra det. Blogging er et nihilistisk foretagende, netop fordi massemediernes ejerskabsstruktur bliver sat under lup og derefter angrebet. Blogging er en blød-til-du-dør strategi. Implosion er ikke det rette ord. Implosion henviser til en tragedie og et skuespil, der ikke kommer til sin ret her. Blogging er det modsatte af skuespil, men er fladt (og alligevel betydningsfuldt). Blogging er ikke en digital udgave af "redaktørens brevkasse". I stedet for at klage og diskutere sætter bloggeren sig selv i medieobservatørens perverst behagelige stol.

Kreativ nihilisme

Kommentarerne til mainstreamkulturen, dens værdier og produkter skal læses som en åbenlys tilbagetrækning af opmærksomhed. De øjne, der engang mødte alle rapporter og reklamer med et tålmodigt blik, strejker nu. Ifølge den utopiske blogfilosofi er massemediene på vej mod undergang. Deres rolle bliver overtaget af medier, der tilbyder individet deltagelse. Den endelige diagnose er blevet stillet, og den siger: Lukkede topstyrede organisationer duer ikke længere, viden kan ikke "ledes", i dag samarbejder man i netværk. Og alligevel vedbliver systemet, på trods af lysende advarselsslamper, med at fejloperere. Er topstyring virkelig på vej ud? Hvorfra kommer denne Hegelske sikkerhed på, at de gamle mediers paradigmer vil blive omstyrtet? Det er småt med faktuelle beviser på dette. Og det er de fortløbende anliggendes tilstand, der er årsag til, at nihilisme, og ikke revolution, opstår.

Som Justin Clemens så rigtigt siger: "Nihilisme går ofte ubemærket hen, ikke fordi det ikke længere er et emne for den samtidige filosofi eller teori, men derimod fordi det netop er så uundgåeligt og dominerende".²³ Begrebet er næsten fuldstændigt forsvundet ud af den etablerede politiske diskurs. En af

grundene kunne være "nihilismens banalisering" (Karen Carr). Eller sagt på en anden måde: Fraværet af en finere kunst, der kan betegnes sådan. Det har muligvis ændret sig med forfattere som Michel Houellebecq's indtræden på kunstscenen. Andre Gluckmann betegnede raceulighederne i de franske forstæder i 2005 som "en reaktion på den franske nihilisme".²⁴ Det, de oprørte unge foretog sig, var "imitation af negationen". "Nihilismens problem" er, som Clemens siger, begrebets komplekse, subtile og selvreflekterende natur. At historisere konceptet er én løsning, selvom jeg vil overlade dette til historikerne. En anden løsning kunne være at "besætte" begrebet og genoplade det med overraskende energi: en kreativ nihilisme.

Bloggen medfører forfald. Hver ny blog skal medvirke til det mediesystems forfald, der engang dominerede det 20. århundrede. Denne proces sker ikke som en pludselig eksplosion. Massemediernes erosion er ikke umiddelbart synlig, hvis man ser på det stagnerende avissalg og det nedadgående antal læsere. Mange steder verden over er fjernsynet stadig i stigende kurs. Derimod er "troen på budskabet" faldende. Det er det nihilistiske moment, og bloggen fremmer denne kultur, som intet andet har gjort det før. Bloggen sælges af positiverne som borgernes mulighed for at kommentere medierne og hjælp til at overskride grænsen mellem sandhed og intethed. Det trykte og viste budskab har mistet sin aura. Nyheder forbruges som varer med underholdningsværdi. I stedet for at klage over nyhedernes ideologiske farve, som tidligere generationer har gjort, blogger vi som tegn på åndens tilbagevenden. Ligesom pyjamasfolket ville have handlet, mikro-heroisk og nietzscheansk, vokser bloggen frem af en nihilistisk styrke, ikke af svaghed og pessimisme. I stedet for igen og igen at fremstille bloggen som selvpromovering, burde vi tolke den som et dekadent artefakt, der på afstand afvikler de transmitterende mediers overvældende og forførende magt.

Bloggere er nihilister, fordi de er "noget værd". De blogger sig ind i Nirvana og har forvandlet deres formålsløshed til produktive kræfter. De er tilhængere af intetheden, der fejrer de centraliserede meningsstrukturers død og ignorerer anklagen om, at de kun producerer støj. De er desillusionister, hvis handlinger og meninger bliver betragtet som værdiløse.²⁵ Justin Clemens påpeger, at begrebet nihilisme er blevet erstattet af benævnelser som "antidemokratisk", "terrorist", "fundamentalist". Dog har begrebet de seneste år fået en bemærkelsesværdig renaissance, selvom det ofte blot er for en kort bemærkning. I midten af det 20. århundrede fandt en betydelig teoretisering om "tilstanden" sted, der inkluderede genlæsninger af kilder fra det 19. århundrede som Kierkegaard, Stirner og Nietzsche. Eksistentialismen teoretiserede efter de to verdenskrige Gulag, Auschwitz og Hiroshima som manifestationer af det organiserede onde, der resulterede i en gennemgående krise i de eksisterende trossystemer. For den, der stadig interesserer sig for teori, er Arthur Krokens bog *The Will to Technology and The Culture of Nihilism* fra 2004 obligatorisk læsning, da den sætter Heidegger, Nietzsche og Marx ind i et samtidigt, tekno-nihilistisk perspektiv.

Ligegyldighedens patos

Vi står over for en "gennemført nihilisme" (Gianni Vattimo), idet bloggerne har forstået, at nihilismens indfrielse er virkelighed.²⁶ Gianni Vattimo påstår, at nihilismen ikke er fraværet af mening, men erkendelsen af en mangfoldighed af meninger; det er ikke civilisationens endeligt, men begyndelsen af nye sociale paradigmer, og blogging er et af dem. Nihilismen sættes almindeligvis i forbindelse med den pessimistiske tro på, at hele tilværelsen er meningsløs, og den er udtryk for en etisk læresætning, der siger, at der ikke findes absolutte og

ufejlbarlige moralske love eller naturlove, og at "sandheden" altid vil være subjektiv. I medieverdenen ser vi denne holdning komme til udtryk i en voksende mistro til de store kommercielle nyhedsorganisationers produkter og det spin, politikerne og deres rådgivere producerer. At være kritisk over for budskabet er ikke længere den engagerede borgers private revolution, men en grundlæggende tilstand, uafhængig af om fjernsynet eller computeren er tændt.

Nihilismen betegner det umulige i oppositionen, en tilstand, der ikke overraskende medfører en del nervøsitet. Nihilismen er ikke et monolitisk trossystem. Vi "tror" ikke længere på "ingenting" som i det 18. århundredes Rusland eller efterkrigstidens Paris. Nihilismen er ikke længere en fare eller et problem, men en postmoderne standardtilstand. Den er en ubemærket og endda banal del af tilværelsen, som Karen Carr skriver, og den er ikke længere forbundet med religionsspørgsmålet. Bloggen er hverken religiøs eller sekulær. Den er hævet over dyderne. Nihilismens paradoksale tidsmæssige afgrænsning i samtiden er af en ikke–allerede–men–Nu karakter. I overensstemmelse med Giorgio Agamben skriver Justin Clemens som tidligere nævnt: "Nihilismen er ikke bare endnu en epoke i forlængelse af en anden, den er den endelige form af en katastrofe, der skete for længe siden."²⁷ I en mediekontekst ville det her være øjeblikket, hvor massemedierne mistede deres krav på sandheden og ikke længere fungerede som autoritet. Lad os ikke sætte et tidspunkt på denne hændelse, da et sådant lærerigt øjeblik både kan være personligt og kulturhistorisk vigtigt. Det er en bevægelse væk fra den festlige McLuhan og over imod nihilisten Baudrillard, som enhver mediebruger gennemgår, fundet i den svævende netværksdiskurs, som brugerne fjoller rundt i.

Hvis man oversætter Karen Carrs indsigt i samtidens tilstand kan man sige, at bloggeren er et individ, "der lever i en selvbevidst konfrontation med en meningsløs verden, og som både nægter at afvise og underkaste sig dens magt".²⁸ Dette udløser dog ikke en heroisk handling. Blogging vokser ikke ud af kedsomhed, eller af et eksistentielt tomrum. Carr har ret, når hun siger, at, "for mange postmodernister udløser nihilismens tilstedeværelse ikke et angsttilfælde, men et gab".²⁹ Sammenlignet med tidligere århundreder er nihilismens værdikrise mindsket. Hvis bloggere klassificeres som nihilister, betyder det blot, at de er holdt op med at tro på medierne.

"Den globale tilstand af altid–tændt, altid–opkoblet, altid–umiddelbar offentlig samtale" fremmer medielandskabets splittelse. Kline og Bernstein er uenige på det punkt (de er ikke nihilister). I stedet for at anse det hastigt stigende antal specialblogs som en indikator for samfundets splittelse, burde vi se denne trend som en åbning for ekspertborgerne, og for at bringe globale grupperinger sammen på mange forskellige områder. Set fra en politisk, klasseorienteret synsvinkel kan særligt udvalgte bloggere virke som "menings indikatorer".³⁰ Alligevel kan de den næste dag så let som ingenting blive afvist som "pyjamas journalister" og ignoreret, som var de støj. Som ethvert andet blændværk må bølgen af negativ PR også på et tidspunkt falde sammen. Bloggerne kommunikerer muligvis de emner videre, som folk fortæller medierne, de gerne vil tænke på. Men hvem interesserer sig for det, lige så snart nyhedsværdien svinder? Nihilismen opstår i øjeblikket efter bloggernes undergang, den stjalne bærbare, den udbrændte server, de ulæselige backup filer, den forsvundne online serviceforhandler. Det er i det øjeblik, at vi i sandhed kan vise vores "ligegyldighedens patos", den rene virkningsløshed.

(Handels)journalist David Kline kan ikke lægge sin New Age–tone fra sig, når han forklarer, at trods al den eksisterende nihilisme er blogging ikke forgæves. "Sandheden er, at det her ikke bare er kedsommelige tilfældigheder skrevet af

den kedelige til den, der keder sig. Selvom bloggerne for det meste ikke er professionelle skribenter og forfattere, er de ofte særdeles velformulerede, forstået på den måde, at dem, der ikke selvbevidst er blevet finpudsede, ofte fremstår rå, ucensurerede og fulde af energi ved lyden af deres egen spæde stemme. Og ved dagligt at nedfælde deres overgangsritualer, giver bloggerne ofte de forskellige stadier og cykli i deres liv form og mening, en mening der ellers ville gå tabt i det moderne livs op- og nedture.³¹ Foucaults tilhængere ville sige noget lignende, nemlig at bloggen er "jegets teknologier".³² Men hvad hvis "jeget" er løbet tør for batteri? Dominic Pettman ville sige, at blogging er en nådesløs jagt i udmattelsens tidsalder.³³ Bloggen udforsker, hvad der sker, når du gør op med illusionen om, at der bag det sociale online netværks lavine af lignende livsstile og popidentiteter i virkeligheden er "et rigtigt menneske".

Ich AG

Uanset hvor megen snak, der går om "samfund" og "grupper", er det et faktum, at bloggen hovedsageligt bruges som et værktøj til disponering over selvet. Med disponering henviser jeg i lige så høj grad til behovet for at sætte struktur på tilværelsen, at rydde op i rodet, at kontrollere de overvældende mængder af information, som jeg henviser til PR og promovning af Ich AG, som man siger i det kriseramte Tyskland. Bloggen er del af en bredere kultur, der fabrikker berømmelse på alle mulige niveauer. Nogle klager over, at bloggen er for personlig, endda egocentrisk, hvorimod de fleste bloglæsere svælger i ekshibitionistisk indlevelse og dårligt kan få for meget. Claire E. Write giver bloggerne det råd, at de ikke skal gøre det muligt for læserne at efterlade kommentarer. "Der er endnu nogle bloggere, der holder fast i, at en blog uden plads til kommentarer ikke er en "rigtig" blog. Men de fleste bloggere er ikke enige i denne tankegang og mener, at læserkommentarer omdanner bloggen til en opslagstavle. Bloggens essens er ikke mediets mulighed for interaktivitet: Det er bloggerens mulighed for at dele sine meninger og tanker med andre.

Tilføjer man kommentarer til sin blog, åbner man op for et væld af problemer: Man kommer til at bruge meget tid på at overvåge indlæggene, fjerne spam og trolde (indlæg, der er ment som en provokation), og på at besvare uendeligt mange tekniske spørgsmål fra registranterne.³⁴ Dette råd er klart i modstrid med præmiebloggernes kerneværdier. Er det ikke interessant, at blogsider i det hele taget tilbyder muligheden for at slå kommentarerne fra? Cluetrain Manifest-guruen David Weinberger påpeger for eksempel: "bloggen er ikke en ny form for journalistik, og består heller ikke hovedsageligt af teenagere, der klynker over deres undervisere. Bloggen er ikke engang hovedsageligt individets nye udtryksform. Den giver bedre mening, hvis den forstås som samtaler".³⁵

Er bloggere chanceryttere? Selvfølgelig er blogkulturen forskellig fra den foretagsomme risikokult, som managementguruen Tom Peters er et eksempel på. På mange måder forholder bloggere sig til risici og usikkerheder påført af uendelige bølger af modernisering, sådan som Ulrich Beck definerede risiko. Det, der blogges, er hverdagens nådesløse usikkerhed. Imens iværksættere koloniserer fremtiden, opfyldt af kollektive hallucinationer, fremviser bloggerne den nutid, de selv er en del af. Blogging er svaret på "individualiseringen af den sociale ulighed". Den slår ikke igen ved hjælp af kollektiv handlen, men med en massiv mængde hyperindividuelle links. Det er netværkets paradoks: Der finder en samtidig konstruktion og dekonstruktion af det umiddelbart sociale sted. Den forsagte internalisering ophører og omdannes til en radikal åbenbaring.

Ingen anden webside forudså denne omdannelse bedre end The Fucked Company website,³⁶ en af blogkulturens forgængere, hvor ansatte ved de nye økonomifirmaer anonymt kunne uploade rygter og klager — og mere interessant: interne memoer. Bloggen forstyrrer de forstyrrende elementer. Den underkender den konstante snak om "forandring". Det er bemærkelsesværdigt nemt at angribe den postmoderne koncern, da den udelukkende er afhængig af et hult offentligt image, der er udviklet af konsulenter hentet udefra. Online dagbøger, højtravende tale og andre kommentarer kan nemt udfordre den producerede harmoni, samfundskonstruktionen sigter efter.

I Cornel Wests bog *Democracy Matters* fra 2004 hedder et af kapitlerne "Nihilisme i Amerika".³⁷ West skelner mellem den evangeliske nihilisme, man finder hos de neokonservative i kredsen omkring Bush, og den faderlige nihilisme, demokrater som John Kerry og Hillary Clinton praktiserer. En tredje version, den såkaldte "sentimentale nihilisme", bevæger sig hovedsageligt henover problemernes overflade i stedet for at gå i dybden med dem. Den taler i simpleste forstand problemerne efter munden i stedet for at gengive deres kompleksitet.³⁸ Denne tendens til at blive på overfladen, kort berøre et emne, fremhæve en artikel uden at udtrykke en egentlig mening om den, bortset fra at den er værd at nævne, er udbredt og grundlæggende for bloggen. Hvor mange af indlæggene er eksempler på sokratiske dialog, spørger vi i forening med Cornel West? Hvorfor er blogsfæren så optaget af tilegnelse og af at måle og tælle og så lidt optaget af retorik, æstetik og etik? Vi bør ikke afslutte med et moralsk spørgsmål. Ønsket om at overvinde nihilismen går helt tilbage til Nietzsche og er også relevant i bloggens kontekst. Hvordan man overvinder meningsløshed uden at falde tilbage i de centraliserede meningsstrukturer, er det spørgsmål, som millioner af bloggere stiller os.

"Forsøger du at skabe dig selv, skaber du en ruin". (Augustin). Det samme gælder for bloggen. Det, der ser ud til at være et standardiseret, specielt fremstillet, brugervenligt medie, viser sig at være upålideligt, hvis du beskæftiger dig med det i længere tid af gangen. Det sker at en blog, der ikke er blevet rørt i tre måneder, bliver slettet fra serveren. Det svævende selv har måske søgt tilflugt hos udbydere som blogger.com og blogspot.com, men de fleste blogsider viser sig at være ustabile, når det kommer til arkiveringen af de millioner af blogs, de er værter for. Den gennemsnitlige levealder for en hjemmeside er seks måneder, og der er ingen grund til at tro, at det samme ikke skulle gøre sig gældende for bloggen. Som Alex Halavias skriver "mange weblogs har korte liv, og vi kan under alle omstændigheder forvente, at samtlige weblogs har en begrænset levetid". De lokale arkiver burde eksistere i kopi andetsteds. For øjeblikket er den nemmeste måde at kopiere arkiverne på gennem RSS.³⁹

Det populære mundheld "internettet husker alt" er ved at blive en myte. "Hvis din hjemmeside er svær at opdatere, så opdaterer du den ikke". Nu er problemet: "hvis ikke du opdaterer din blog, så sletter vi den". Selv hvis bloggens struktur kan genoprettes gennem for eksempel archive.org, så er der stadig spørgsmålet om multimediets ofte kopierede indhold. Alex Halavias foreslår, at i stedet for en centraliseret server kan en bruger til bruger-model måske være løsningen.

At blogge alene

Hvordan kan bloggen hæve sig op over den sande, men kedelige anklage om kun at være interesseret i sig selv? En blomstrende platform for anonyme identiteter som i Iran er spændende, men ikke et rigtigt alternativ til resten af

verden. Rollespil er heller ikke vejen frem, selvom det måske ville være spændende at undersøge om bloggen og online rollespil har en sammenhæng. I øjeblikket eksisterer rollespillene som enorme parallelle universer.⁴⁰ I stedet kunne vi ligesom Stephen Greenblatt tale om online selvscenesættelse. Den teatraliske fremstilling gøres eksplicit gennem dette begreb og kobler elementer af jeget (dagbog, selviagttagelse) med de få blogkraters skuespil, der alle slås om massernes opmærksomhed. Matthew Berk taler i blogkontekst om "digital selvscenesættelse". Ifølge Berk "konstituerer onlinefolket sig selv ved sammenligning af dokumenter og andet data, der er designet til at blive læst, og som udgør en eller anden slags forhold. Jo mere struktur, der er i indholdet, jo større mulighed er der for handling.⁴¹ Jeget defineres normativt som en kapacitet, der skaber forbindelser mellem indholdets stumper.

Nicholas Carr har kaldt den bølge, nettets 2.0 version udløste (inklusive bloggen), for "umoralisk".⁴² Selvfølgelig opfatter mainstream medierne blogsfæren som en konkurrent. Og ud fra konkurrencens økonomi kan det godt se ud, som om der er tale om en overlegen konkurrent. De fyringer fra de store aviser, vi for nylig har set, er muligvis kun begyndelsen. Og de fyringer burde ikke være grund til selvtilfredshed, men til desperation. Implicit i den ekstatiske vision for nettets version 2.0 er "amatørernes hegemoni". Denne politiske kompetenceudvikling er fanget i en computergenereret "massernes visdom".

Det, som den individuelle blogger stolt anser for et storslået indlæg, bliver i internettets store sammenhæng med en milliard brugere, anset for en evigt omskiftelig sky af slagord, der består af trillioner af klik og mikromeninge. Jo mere, man kan få at vide om det her metaniveau gennem sofistikeret software, jo mere deprimeret bliver man over den vej, det hele bevæger sig. Bloggene udspringer ikke af politiske bevægelser eller sociale anliggender. De "fokuserer som besatte på realisering af jeget" siger Andrew Keen fra magasinet Weekly Standard. Keen forudser en pessimistisk drejning: "Hvis man demokratiserer medierne, ender man med at demokratisere talentet. Den utilsigtede konsekvens af al denne demokratisering er kulturel "udfladning", hvis man fejlciterer 2.0 apologisten Thomas Friedman". Og Nicholas Carr tilføjer: "Til sidst står vi ikke tilbage med andet end "meningernes flade lyd" — Sokrates' mareridt".⁴³ Det er interessant at se, hvor hurtigt fjendskaberne indenfor nettets 2.0 samfund forandrer sig.

George Gilder, de nye mediers Carl Schmitt, sagde engang: "Når kapitalismen frigiver kreative energier overalt, medfører det langt større mangfoldighed, inklusiv en større mangfoldighed af medier. Blogsfæren er et eksempel på, at de gamle medieteknologiers hierarkiske modeller i kombination med de nye medieteknologier frigiver en mangfoldighed af nye stemmer og frembringelser".⁴⁴ Vi kan holde det almene synspunkt, at mangfoldighed er en god ting, op imod den forsvindende familiaritet og manglende fælles referencer. At blogge alene (efter Robert D. Putmans "at bowle alene") er en social virkelighed, der ikke umiddelbart kan ses bort fra. Det meste blogging er det, Bernard Siegart kalder for "spøgelses kommunikation". "At opbygge et netværk begynder og ender med at henvise til jeget",⁴⁵ skriver Friedrich Kittler, og denne selvopretholdelse findes ikke stærkere end i blogsfæren. De sociale protokoller over mening, illusioner og tro kan ikke adskilles fra netværkets tekniske virkelighed, og i bloggens tilfælde viser det sig at være en cirkelslutning.

Frygt for friheden

Der var engang, tilbage i februar 2004, hvor tesen om, at internettet var et "egokammer" dukkede op. Searls, Weinberg, Ito og Boyd... de var der alle sammen. Dana Boyd skrev: "Det, der motiverede mange mennesker til at gå online i halvfemserne, var at finde andre mennesker, der var ligesom dem. Målet var ikke konsolidering eller variation, men bekræftelse. At foreslå konsolidering/variation forudsætter, at den primære motivation for at tage del i online-sfæren er at deltage i meningsfuld samtale, at blive undervist og at undervise. Det mener jeg helt ærligt ikke er sandt". Shelly Parks havde tidligere skrevet om bloggen: "Skriver du for at være en del af et community? Eller skriver du for at skrive, mens community-delen enten sker eller ikke sker"?⁴⁶ I denne sammenhæng refererede Dana Boyd til sociale netværk og homophily-begrebet (at krager søger mage).

Det virker, som om selv-referentiel gruppedannelse stadig er et nyt koncept i blogging-sammenhæng. Blogs skaber øhave af indadvendte forbindelser, men båndene er meget løse. Desuden henvender bloggere sig som oftest kun til medlemmer af deres egen online-stamme, de har ingen sammenhængende ide om, hvordan det ville være at inddrage deres modstandere. Blogrolls (lister over links) forudsætter ubevidst, at hvis du tilføjer en blog, så er du enig med, eller i hvert venligt stemt overfor dens forfatter. Vi linker til det, som er interessant og cool. Dette er et nøgleproblem ved modellerne for Google og Amazon, hvor links bliver uddelt som anbefalinger.

På grund af den enorme mængde af blogs, forekommer der ikke stridigheder. Meningsforskelle er nødt til at eksistere på forhånd, de falder ikke ned fra himlen. At fremstille meninger er en del af den kunst, det er at skabe ideologier. Blog-baserede debatter bør ikke blandes med de felttog, hvor eksisterende (politiske) kampe foregår på internettet. Den påståelige tone er det, der gør blogge så retorisk svage.

Det, softwarens arkitektur mangler, er eksistensen af en ligeværdig dialogpartner. Resultatet heraf er en militarisering, ofte udtrykt i begreber som "blog swarm", som den højreorienterede, kristne blogger Hugh Hewitt definerede som "en tidlig indikator på, at en storm af holdninger trækker op, som, når den slår sig løs, i fundamental grad vil ændre den generelle offentligheds forståelse af en person, et sted, et produkt eller et fænomen".⁴⁷ Det er fællesskabet omkring fordomsfuldheder, eller måske overbevisninger, der trækker væksten i bloggens magt og dens synlighed i andre medier.

Kan vi tale om en "frygt for mediernes frihed"? Det er for nemt at sige, at der er ytringsfrihed, og at blogge legemliggør denne rettighed. Man kan mene, at den radikale frihed stræber efter at skabe autonomi og at overvinde medivirkomheders dominans og statskontrol, så man ikke længere bliver plaget igennem "deres" kanaler. De fleste blogge viser den modsatte tendens. Bloggernes besættelse af pseudo-nyheder grænser op til det ekstreme. I stedet for selektiv tilegnelse foregår der en overidentifikation og direkte afhængighed, i særdeleshed af den hastighed, som realtidsreportager bliver tilgængelige i. Ifølge Erich Fromm (forfatteren til *Flugten fra friheden*) kan vi se dette som "et psykologisk problem", fordi allerede eksisterende information simpelthen reproduceres og bliver til en offentlig internaliseringshandling. Lister over bøger, som mangler at blive læst, et almindeligt element på blogge, peger i samme retning. Ifølge Fromm har friheden placeret os i en uudholdelig isolation. Vi føler os derfor ængstelige og magtesløse. Enten undslipper vi ved at finde nye afhængigheder, eller også realiserer vi en positiv frihed, der er baseret på "menneskets enestående tilstand og individualitet".⁴⁸ "Vores ret til at udtrykke vores tanker har kun en gyldighed, hvis vi er i stand til at tænke vores

egne tanker".⁴⁹

Friheden fra traditionelle mediemonopoler leder til nye indskrænkninger, i dette tilfælde bloggens paradigme, da der ikke lægges megen vægt på positiv frihed til, hvad man kan gøre med den overvældende funktionalitet og den blanke, hvide side. Vi hører ikke nok om spændingen mellem det individuelle blogger og de "communities", "swarms" og "mobs", som formodes at være en del af onlinemiljøet. I stedet ser vi, at softwaren dagligt forbedres af stadig mere sofistikerede (kvantitative) målings- og manipulationsværktøjer (med hensyn til indkomne links, trafik, at klatre højere op på Googleindekset osv). Er det ikke det dokument, der ikke er indlejret i en eksisterende kontekst, der springer i øjnene? At der ikke kan linkes til sandheden?

-
- ¹ Regelmæssig opdatering af denne figur findes på www.blogherald.com. Alle forskere der er involverede i "blogcounting" indrømmer hvor arbitrære og usikre de tilgængelige statistikker er, da lukkede og forladte blogs ikke regnes med. Alligevel er tendensen klar og ubestridt.
- ² Se www.marketingterms.com/dictionary/blog
- ³ Fra Wikipedias definition af Bloggen den 21. dec. 2005
- ⁴ Blogs!, s. 130
- ⁵ Ten Tips for Writing a Blog Post på www.problogger.net
- ⁶ www.rebeccablood.net
- ⁷ Jean Baudrillard: *The Intelligence of Evil or the Lucidity Pact*, Oxford/New York 2005, s. 25
- ⁸ Adilkno, Media Archive, Brooklyn, Autonomedia, 1998. URL: <http://thing.desk.nl/bilwet/adilkno/TheMediaArchive/04.txt>. "Utydelige medier reagerer ikke på succes. De når ikke deres mål. Deres modeller er ikke argumenterende, men forurenende. Så snart du stiller ind på dem, fanger du deres indstilling".
- ⁹ Ed Phillips fra San Francisco rapporterer, at "test af enheder er nu uomgængelige i softwarens verden, og ligesom det er svært at forestille sig et stort softwarefremstød uden test af enheder, er det nu svært at forestille sig store medier uden blogsfæren". (email, 27. marts 2006).
- ¹⁰ Nick Gall: "Mange medier tænker på blogs som en ny udgivelsesform, men i virkeligheden er det en ny samtaleform og en ny samfundsform". I: David Kline & Dan Burstein: *Blog!*, New York 2005, s. 150)
- ¹¹ Kilde: Telepolis, 27. december 2005. Wolf-Dieter Roth: *Mein blog liest ja sowieso kein Schwein*. URL: www.heise.de/tp/r4/artikel/21/21643/1.html.
- ¹² Glenn Reynolds: *An Army of Davids, How Markets and Technology Empower Ordinary People to Beat Big Media, Big Government, and Other Goliaths*. Nashville 2006.
- ¹³ Greg Sherwin og Emily Avila i deres spalte på Clickz, January 12, 2001. www.clickz.com/experts/archives/ebiz/ecom_comm/article.php/835141
- ¹⁴ Taget fra Foucault Dictionary Project: <http://users.california.com/~rathbone/foucau10.htm>
- ¹⁵ www.cynical-c.com/
- ¹⁶ www.poconorecord.com/2001/local/exd81858.htm
- ¹⁷ Interview med Jean Baudrillard af Deborah Solomon, 20. november 2005, *New York Times Magazine*.
- ¹⁸ Paulo Virno: *A Grammar of the Multitude, Semiotext(e)*, Cambridge 2004, s. 86–88.
- ¹⁹ Som Terry Eagleton skriver: "Hermeneutikerne lærte os, at kunsten i at decifere sprog er at være mistænksom overfor det selvindlysende (*After Theory*, New York 2003, s. 53). Dette er præcis hvad bloggere er.
- ²⁰ Peter Sloterdijk: *Critique of Cynical Reason*, Minneapolis, 1987, s. 5.
- ²¹ Se Stefan Lorenz Sorgner: "In Search of Lost Cheekiness, An Introduction to Peter Sloterdijk's Critique of Cynical Reason" i: *Tabula Rasa* nr. 20, 2003.
- ²² Justin Clemens, s. 93
- ²³ Justin Clemens, s. 88
- ²⁴ Interview med Andre Gluckmann i: *Frankfurter Rundschau*, 11. november 2005. URL: www.fr-aktuell.de/ressorts/kultur_und_medien/feuilleton/?cnt=754264
- ²⁵ Justin Cremers, *The Romanticism of Contemporary Theory*, Ashgate, Hants 2003, s. 77.

- 26 Justin s. 89.
- 27 Sammesteds
- 28 Karen Carr, s.3
- 29 Karen Carr, s. 7.
- 30 En typisk teori om, at blogs er dagsordensættende, fremsætter Aaron Delwiche i: "Agenda-setting, opinion leadership and the World of Blogs" i: *First Monday* 10/12. URL: www.firstmonday.org/issues/issue10_12/delwiche/index.html. Se også Kaye Trammells arbejde (<http://kaye.trammell.com/>)
- 31 Kline & Burstein, s. 249.
- 32 Se Terje Rasmussens afhandling *Media of the Self*. URL: www.media.uio.no/personer/terjer/.
- 33 Se: Dominic Pettman: *After the Orgy, Toward a Politics of Exhaustion*, Albany 2002.
- 34 Caire E. Write: "The Author's Dilemma: To Blog or Not to Blog", i: *The Internet Writing Journal*, November 2005. URL: www.internetwritingjournal.com/nov05/cew4.htm.
- 35 Sammenfatning af David Weinbergers forelæsning: *The Shape of Knowledge*, Helsinki School of Economics, December 1, 2005.
- 36 Se: www.fuckedcompany.com.
- 37 Kapitlet spejler et kapitel med et lignende navn, "Nihilisme i de sortes Amerika" i Cornel West: *Race Matters*, Boston 1993, s. 11–20.
- 38 Cornel West, p. 39.
- 39 Alex Halavias: *Blogs and Archiving*. 16. september 2004. URL: <http://alex.halavais.net/?p=825>.
- 40 Der er naturligvis blogge dedikeret til online rollespil (såsom journalisten Wagner James Au, hvis *New World Notes* blog fortæller om Second Life-spillet. URL: <http://secondlife.blogs.com/>), men det er ikke relevant. Et online rollespil, som tager næring fra den daglige summen i blogsfæren ville måske være en begyndelse.
- 41 Phil Windleys blog fra Matthew Berks præsentation ved *Jupitermedia ClickZ Weblog Business Strategies*-konferencen, 10. juni 2003. URL: www.windley.com/archives/2003/06/10.shtml.
- 42 www.rough.type.com/archives/2005/10/the_amorality_o.php
- 43 www.rough.type.com/archives/2006/02/the_new_narciss.php
- 44 www.alwayson-network.com/comments.php?id=12328_0_1_0_C
- 45 Friedrich Kittler: "What's New about the New Media?" in: *Mutations, Rem Koolhaas et al.*, Barcelona 2000, s. 64–65.
- 46 <http://weblog.burningbird.net/archives/2004/02/11/community-member-or-writer>.
- 47 Hewett, p. 1.
- 48 Erich Fromm, "The Fear of Freedom", London 1942, s. x.
- 49 Erich Fromm. s. 207.

Published 2007–01–02

Original in English

Translation by Pernille Galatius

Contribution by Lettre Internationale (Denmark)

First published in *Lettre Internationale* 73 (German version); *Lettre Internationale* (Denmark) 11 (Danish version)

© Geert Lovink

© Eurozine